

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant sekr. sąd. M. U.

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku N. D.

z udziałem T. D. i E. W.

o podział majątku wspólnego i dział spadku

postanawia:

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego A. D. (1) syna J. i P. oraz J. D. (1) córki A. i J. wchodzi następujące składniki:

a) stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny numer (...) położony w Ł. przy ulicy (...), dla którego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzona jest księga wieczysta numer (...) wraz z udziałem w wysokości (...) częściach w części budynku i innych urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz w takiej samej części w użytkowaniu wieczystym działki gruntu, o wartości 120.000 zł (sto dwadzieścia tysięcy złotych)

b) jednostki uczestnictwa zgromadzone na koncie o numerze 001- (...) w P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych spółce akcyjnej w W. w liczbie 482,139, o wartości 59.963,63 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt trzy grosze);

2. ustalić, że w skład spadku po A. D. (1) synu J. i P., zmarłym w dniu 15 czerwca 2014 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł. wchodzi udział w wysokości 1/2 (jedna druga) w prawie własności składników opisanych w punkcie 1 (pierwszym) postanowienia;

3. dokonać podziału majątku wspólnego A. D. (1) oraz J. D. (1), oraz działu spadku po A. D. (1), w ten sposób, że przyznać T. D. na wyłączną własność do jego majątku osobistego składniki opisane w punkcie 1 (pierwszym) postanowienia;

4. zasądzić od T. D. tytułem spłaty na rzecz N. D. kwotę 28.023 zł (dwadzieścia osiem tysięcy dwadzieścia trzy złote), płatną w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności;

5. oddalić wniosek o dokonanie działu spadku po J. D. (1);

6. obciążyć N. D. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 65zł (sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków;

7. obciążyć T. D. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 65zł (sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa wydatków;

8. ustalić, że w pozostałym zakresie wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania ponoszą koszty postępowania związane za swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ns 2530/16

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 17 lipca 2015 roku wnioskodawczyni N. D., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniosła o:

I. ustalenie, że w skład majątku wspólnego A. D. (1) i J. D. (1) wchodzi:

1) lokal mieszkalny położony w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 36,91 m² wraz z udziałem w wysokości (...) częściach budynku i innych urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz w takiej samej części w użytkowaniu wieczystym działki gruntu, dla którego Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) - o wartości 120.000zł;

2) papiery wartościowe zgromadzone w (...) Biurze (...) w Ł. na rachunku numer (...) – o wartości 175.055 zł;

3) jednostki uczestnictwa w funduszu P. (...) – wartości 60.161 zł

- łącznie majątek o wartości 352.216 zł;

II. ustalenie, że w skład spadku po A. D. (1) wchodzi połowa majątku opisanego w pkt 1-3 wniosku;

III. dokonanie działu spadku po A. D. (1), po zaliczeniu darowizn otrzymanych od spadkodawcy;

IV. stosunkowe rozdzielanie kosztów postępowania między stronami.

W uzasadnieniu wskazano, że A. D. (1) zmarł w dniu 15 czerwca 2014 r. Spadek po nim nabyli: żona J. D. (1) w 1/3 części spadku, syn T. D. w 1/3 części spadku oraz wnuczki: N. D. w 1/6 części spadku i E. W. w 1/6 części spadku. W czasie małżeństwa A. D. (1) z J. D. (1) zgromadzili majątek wskazany powyżej. Wnioskodawczyni podała również, że spadkodawca posiadał jeszcze oszczędności zgromadzone w banku (...) S.A. i (...), ale nie jest jej znany stan tych oszczędności. Wskazano również na fakt, iż spadkodawca wraz ze swoją żoną obdarowywali spadkobierców. T. D. otrzymał od rodziców pieniądze na mieszkanie i jego wyposażenie po zawarciu związku małżeńskiego, następnie na dopłatę przy zamianie tego mieszkania na większe oraz spłatę udziału w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). T. D. otrzymał nadto od rodziców pieniądze na nabycie samochodu. Uczestniczka E. W. otrzymała od dziadków 100.000 zł na nabycie mieszkania. Wnioskodawczyni nie otrzymała żadnej darowizny. Wnioskodawczyni przyjmuje, że udziały w majątku wspólnym byłych małżonków J. i A. D. (1) są równe.

(wniosek k. 2-6, pełnomocnictwo k. 7 i k. 155)

W odpowiedzi na wniosek z dnia 27 sierpnia 2015 roku uczestnik T. D., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, przyłączył się co do zasady do wniosku o podział majątku wspólnego i działu spadku. Uczestnik przyznał, że małżonkowie D. zgromadzili majątek wymieniony we wniosku w postaci mieszkania własnościowego o wartości 120.000 zł, papiery wartościowe o wartości 167.471,62 zł oraz jednostki uczestnictwa w funduszu (...) SA o wartości 60.161 zł. Dodatkowo na koncie o numerze (...) znajdowało się 28.789 zł.

Uczestnik zaprzeczył, że otrzymał jakiegokolwiek pieniądze na zakup mieszkania, czy też na dopłatę na zakup kolejnego. Nie dokonywał on również spłat udziału nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Podał on, że z okazji 10-tej rocznicy ślubu w 2003 r. uczestnik wraz z żoną A. D. (2) otrzymali od A. i J. D. (1) samochód osobowy marki F. (...) o wartości 21.800 zł. Zdaniem uczestnika od wartości akcji należy odliczyć zapłacony podatek w wysokości 7.526 zł. Uczestnik wskazał, że koszty pogrzebu wyniosły 3500 zł, konsolacji około 3000 zł, koszty poniesione na cmentarzu 1800 zł,

tablice granitowe na pomniku 1300 zł. Uczestnik wskazał również, że spadkodawca przekazał matce wnioskodawczyni kwotę 50.000 zł. Były to pieniądze przeznaczone dla E. i N. D. tytułem darowizny. Zdaniem T. D. każda z wnuczek otrzymała już zatem po 25.000 zł.

(pismo k. 29-30, pełnomocnictwo k. 31 i k. 108)

Postanowieniem z dnia 8 października 2015 r. Sąd zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wobec zgonu uczestniczki J. D. (1) w dniu 27 września 2015 r.

(postanowienie k. 71)

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2016 r. Sąd w niniejszej sprawie podjął zawieszony postępowanie na podstawie art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. z udziałem T. D. jako następcy prawnego J. D. (1).

(postanowienie k. 74)

Wnioskiem z dnia 10 listopada 2016 r. wnioskodawczyni N. D. rozszerzyła żądanie pierwotnego wniosku w ten sposób, że wniosła o dokonanie działu spadku po J. D. (1).

(wniosek k. 77)

Na rozprawie w dniu 14 marca 2017 roku uczestniczka E. W. przyłączyła się do wniosku N. D.. Przyłączyła się także do stanowiska co do wartości lokalu.

(protokół rozprawy k. 113)

Na rozprawie w dniu 6 lipca 2017 roku swój udział w sprawie zgłosił pełnomocnik uczestniczki E. W. w osobie adwokata.

(protokół rozprawy k. 154, pełnomocnictwo k. 152)

Na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawczyni i uczestniczki wniósł o zasądzenie spłaty na rzecz wnioskodawczyni stosownie do zgłoszonych dotychczas składników i przy uwzględnieniu dokonanych darowizn. Oświadczył, że nie wnosi o spłatę na rzecz uczestniczki, gdyż darowizna przez nią otrzymana przewyższy udział spadkowy. Podał on też, że nie kwestionuje, że T. D. wraz z żoną otrzymali od A. i J. D. (1) samochód osobowy marki F. (...) o wartości 21.800 zł.

(protokół rozprawy k. 232-233)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska uczestników nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt II Ns 2409/14 stwierdził, że:

spadek po A. D. (1), synu J. i P., zmarłym w dniu 15 czerwca 2014 roku w Ł., na podstawie ustawy nabyli: J. D. (1) – żona, w 1/3 części spadku, T. D. – syn, w 1/3 części spadku, E. W. – wnuczka w 1/6 części spadku, N. D. – wnuczka, w 1/6 części spadku.

(odpis postanowienia k. 17)

Postanowieniem z dnia 14 września 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, w sprawie o sygn. akt I Ns 1096/16 stwierdził, że spadek po J. D. (2) z domu K., córce A. i J. zmarłej 27 września 2015 roku w Tuszynie, ostatnio

stale zamieszkałej w Ł. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 30 kwietnia 2015 roku nabył syn T. D., syn A. i J. w całości.

(odpis postanowienia k. 78)

W dniu 14 marca 1995 roku małżonkowie A. D. (1) i J. D. (1) nabyli stanowiący odrębną własność lokal mieszkalny numer (...) położony w Ł. przy ul. (...), dla którego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzona jest księga wieczysta numer (...) wraz z udziałem w wysokości (...) częściach budynku i innych urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali oraz w takiej części w użytkowaniu wieczystym działki gruntu.

(wydruk z elektronicznej księgi wieczystej k. 8-16)

Spadkowa nieruchomość według stanu na dzień 15 czerwca 2014 roku i cen aktualnych posiada wartość 120 000 złotych.

(niesporne)

W dniu swojej śmierci – dnia 15 czerwca 2014 roku A. D. (1) był posiadaczem rachunku bankowego numer (...) prowadzonego przez (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Stan środków na rachunku w dniu 15 czerwca 2014 roku wynosił 30.861,50 zł. Uczestnik T. D. posiadał pełnomocnictwo do wskazanego rachunku. Po śmierci spadkodawcy T. D. na podstawie udzielonego pełnomocnictwa wypłacił całą kwotę z przedmiotowego rachunku.

(pismo z (...) S.A. k. 84, pismo z (...) S.A. k. 139, przesłuchanie uczestnika T. D. k. 157)

Małżonkowie J. i A. D. (1) posiadali w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. papiery wartościowe, zarejestrowane na rachunku numer (...) prowadzonym na rzecz A. D. (1). Na dzień 15 czerwca 2014 roku ich wartość wynosiła 164.085,85 zł. W dniu 23 czerwca 2014 roku T. D. wypłacił z tego rachunku kwotę 161.471,62 zł.

(pismo z (...) k. 86, kserokopia pokwitowania k. 38, polecenie przelewu k. 36, przesłuchanie uczestnika T. D. k. 156-157)

Na dzień 15 czerwca 2014 roku A. D. (1) był posiadaczem 482,139 jednostek uczestnictwa na koncie o numerze 001- (...) w funduszu P. (...) Subfundusz P. Zrównoważony prowadzonego przez P. (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółkę Akcyjną z (...) w W.. Wartość jednostek uczestnictwa na dzień 6 grudnia 2017 roku wynosi 59.963,63 zł.

(pismo z P. (...) k. 211)

Koszty pogrzebu A. D. (1) pokrył w całości T. D.. Na koszty pochówku złożyły się następujące kwoty: 400 zł tytułem organizacji konsolacji, 1.880 zł tytułem zorganizowania pochówku oraz 3.500 zł tytułem kupna trumny, tabliczki nagrobnej, ułożenia zmarłego w trumnie, przewozu osoby zmarłej, wystroju trumny. Łącznie koszty pogrzebu wyniosły: 5.780 zł. T. D. otrzymał zasiłek pogrzebowy w kwocie 4.000 zł.

(kserokopie: pokwitowanie k. 37, pokwitowanie nr 167/14 k. 40, faktura z dnia 17.06.2014 r. k. 41, decyzja k. 197-197v, przesłuchanie uczestnika T. D. k. 157)

W dniu 14 maja 2002 roku A. D. (2) – matka N. D. i E. W. otrzymała od A. D. (1) kwotę 6.000 zł z uwagi na trudną sytuację finansową A. D. (2), która była wtedy matką samotnie wychowującą dzieci. Spisała wtedy oświadczenie, że pobrała 6.000 zł „a konto” sumy 50.000 zł przysługujących N. i E. D..

W dniu 5 października 2005 r. A. D. (2) pobrała od spadkodawcy kwotę 44.000 zł. Spisała ona oświadczenie, iż pobrała tą kwotę z testamentu, który należał się jej dzieciom N. i E. D..

A. D. (2) otrzymane pieniądze w kwocie 44.000zł przeznaczyła na spłatę zadłużenia z tytułu czynszu oraz na kaucję i remont mieszkania wynajętego dla rodziców A. D. (2).

(kserokopia oświadczenia k. 33, zeznania świadka A. D. (2) k. 114-115)

W 2003 roku A. D. (1) i J. D. (1) darowali T. D. i jego żonie A. D. (2) do wspólności majątkowej małżeńskiej samochód marki F. (...) o wartości aktualnej 21.800 zł.

(przesłuchanie uczestnika T. D. k. 157, zeznania świadka A. D. (2) k. 155, zeznania świadka A. D. (2) k. 114, niesporne)

W 2013 roku E. W. otrzymała od A. D. (1) kwotę 100.000 zł na zakup mieszkania przy ul. (...) w Ł.. Następnie, po przeprowadzce A. D. (1) dołożył uczestniczce pieniądze na wymianę okien i drzwi.

(zeznania świadka A. D. (2) k. 114-115, przesłuchanie uczestniczki E. W. k. 204-205, przesłuchanie wnioskodawczyni N. D. k. 156, przesłuchanie uczestnika T. D. k. 156-157)

A. D. (1) nie czynił na rzecz T. D. innych darowizn. T. D. wraz ze swoją żoną A. D. (2) w dniu 10 września 1993 roku nabyli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu przy ul. (...) w Ł. za pieniądze zebrane na weselu i uzyskane od dziadków A. D. (2) – żony uczestnika. Od spadkodawcy A. D. (1) małżonkowie otrzymali wtedy jedynie lodówkę w prezencie ślubnym. Spółdzielcze własnościowe prawo do wskazanego lokalu T. i A. małżonkowie D. zbyli w dniu 10 lipca 2001 roku za kwotę 50.000 zł. Tego samego dnia T. i A. małżonkowie D. nabyli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu przy ul. (...) w Ł. za kwotę 70.000 zł. Małżonkowie sami zgromadzili pieniądze na dopłatę 20.000 zł. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu przy ul. (...) zostało przez nich zbyte w dniu 18 sierpnia 2010 roku za cenę w wysokości 225.000 zł. Pieniądze ze sprzedaży uczestnik i jego żona odłożyli dla dzieci.

(kserokopie: umowa sprzedaży z dnia 10.09.1993 r. rep. A nr 3748/93 k. 49-51, umowa sprzedaży z dnia 10.07.2001 r. rep. A nr 3366/2001 k. 52-54, umowa sprzedaży z dnia 10.07.2001 r. rep. A nr 3370/2001 k. 55-57, umowa sprzedaży z dnia 18.08.2010 r. rep. A nr 6575/2010 k. 58-62, zeznania świadka A. D. (2) k. 155, przesłuchanie uczestnika T. D. k. 157)

T. D. nie dokonywał spłat udziałów w nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. W dniu 28 kwietnia 2010 roku M. K. darował udział wynoszący 1/6 części przedmiotowej nieruchomości swojej siostrze J. S.. W dziale II księgi wieczystej numer (...), prowadzonej dla nieruchomości przy ul. (...) w Ł., jako właściciel wpisana jest J. S. – teściowa uczestnika T. D..

(kserokopia umowy darowizny z 28.04.2010 r. k. 42-43, wydruk z elektronicznej księgi wieczystej (...) k. 44-48, przesłuchanie uczestnika T. D. k. 156-157)

Po sprzedaży lokalu przy ul. (...) małżonkowie D. zamieszkali na nieruchomości przy ul. (...) w Ł..

(zeznania świadka A. D. (2) k., przesłuchanie uczestnika T. D. k. 156-157)

Od czasu zawarcia związku małżeńskiego w 1993 roku T. D. i jego żona pracowali. T. D. pracował także, gdy był zarejestrowany jako bezrobotny – dorabiał w zakładach hafciarskich. Po śmierci A. D. (1) uczestnik T. D. kupił sobie samochód. Po śmierci ojca uczestnik był na wakacjach w P. i Chorwacji. Uczestnik zarabia około 3.000 zł, jego żona również. W dacie śmierci spadkodawcy T. D. miał na utrzymaniu dwoje dzieci, obecnie ma on na utrzymaniu jedynie syna. Uczestnik posiada samochód marki K. S. i ma oszczędności – około 10.000-12.000 zł. Lokal spadkowy znajduje się w posiadania uczestnika. Obecnie w tym lokalu mieszka jego córka.

(przesłuchanie uczestnika T. D. k. 156-157, przesłuchanie uczestnika T. D. k. 205, przesłuchanie wnioskodawczyni k. 156, pismo PUP k. 165)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów, w tym dokumentów, ich kserokopii na podstawie art. 308 k.p.c., oraz zeznań powołanych świadków, a także na podstawie dowodu z przesłuchania wnioskodawczyni i uczestników, z wyjątkiem tych ich części, którym Sąd odmówił wiary.

Sąd odmówił wiary twierdzeniom wnioskodawczyni w zakresie, w jakim utrzymywała, że T. D. otrzymał darowizny od spadkodawcy w zakresie wykraczającym ponad darowiznę samochodu w 2003 r. Sama wnioskodawczyni przesłuchiwana na tę okoliczność wskazała, że informacje w tym zakresie czerpie od swojej matki lub siostry. Takich informacji nie uzyskała ona od spadkodawców. Jednocześnie należy wskazać, że twierdzenia te nie zawierają w sobie konkretów. Podczas bezpośredniego przesłuchania wnioskodawczyni nie wskazała dokładnie, kiedy i w jakiej wysokości miały być dokonywane darowizny na rzecz uczestnika. Jednocześnie sam T. D. i jego żona A. D. (2) zaprzeczają jakoby otrzymali od spadkodawcy i jego żony coś więcej niż pojazd w 2003 r. Swoich twierdzeń wnioskodawczyni nie poparła innymi dowodami.

Z podobnych przyczyn należało odmówić wiary uczestniczce E. W., co do tego, że T. D. otrzymał od A. D. (1) kwotę 100.000 zł na odkupienie domu, w którym obecnie mieszka. Należy podkreślić, iż A. D. (1) mieszka na nieruchomości należącej do swojej teściowej J. S.. To właśnie ona jest wpisana jako właściciel w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. Jednocześnie z działu II wskazanej księgi wieczystej wynika, iż podstawami wpisu J. S. jako właścicielki są trzy umowy darowizny oraz dwa akty poświadczenia dziedziczenia. Zatem nie ma dowodu na to, że nabycie przez J. S. jakiegokolwiek udziału we własności przedmiotowej nieruchomości nastąpiło w sposób odpłatny. Zaistniała sytuacja nie daje również podstaw do jakichkolwiek domysłów, iż T. D. brał udział w jakimkolwiek finansowaniu wykupienia udziałów.

Z tych samych powodów Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka A. D. (2) – matki wnioskodawczyni i uczestniczki E. W.. Świadek podała, że A. D. (1) dokładał do spłaty domu przy ul. (...), gdzie obecnie mieszka uczestnik, przy czym wskazała, że nie pamięta, czy spadkodawca mówił, jaką kwotę dokładał. W tym miejscu swoją aktualność zachowują powyższe rozważenia na temat tego, do kogo należy wskazana nieruchomość i w jaki sposób zostały nabyte jej udziały. A. D. (2) podała również, że A. D. (1) miał jej się zwierzać co do tego, że pierwsze mieszkanie, w którym zamieszkał T. D. i jego żona, zostało kupione przez spadkodawcę i rodzinę żony uczestnika „pół na pół”. Okoliczności te nie znajdują potwierdzenia w materiale dowodowym. Po pierwsze, uczestnik oraz jego żona wskazali, iż w zakupie pierwszego mieszkania pomogli im finansowo dziadkowie A. D. (2). Po drugie, załączona do akt sprawy umowa sprzedaży wskazanego mieszkania, jako nabywców wskazuje jedynie uczestnika i jego żonę. Należy mieć też na względzie, że świadek nie wskazała, w jakiej wysokości owa pomoc miała mieć miejsce.

Wartość spadkowego lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...) została ustalona na podstawie art. 229 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. jako okoliczność przyznana przez wnioskodawczynię i uczestników.

Sąd przy ustalaniu stanu faktycznego pominął dwie kserokopie pism zatytułowanych „testament” (k. 145-146). Oświadczenia te nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, ponieważ po A. D. (1) doszło do dziedziczenia ustawowego na rzecz wnioskodawczyni i uczestników oraz dziedziczenia na podstawie testamentu po zmarłej J. D. (1). W zakresie ustalenia kręgu spadkobierców i ich udziałów jedynym dowodem podlegającym uwzględnieniu są postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Z tych samych przyczyn Sąd pominął dowód w postaci wydruków rozmów z komunikatora internetowego na k. 202-203. Wydruki te dotyczą rozmów, jakie toczył spadkodawca z E. W. odnośnie rozporządzeń na wypadek śmierci.

Sąd pominął również dowody z dokumentów (faktur, rachunków, pokwitowań – k. 170-173), dokumentujących koszty pochówku J. D. (1) i inne nie dotyczące pogrzebu A. D. (1). Należy mieć na względzie, iż cały spadek po J. D. (1) odziedziczył T. D.. Zgodnie z art. 922 § 3 k.c. do długów spadkowych należą koszty pogrzebu spadkodawcy, w takim zakresie w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku. Oznacza to zatem, iż T. D. nabywając cały spadek po J. D. (1), odziedziczył również w całości dług z tytułu pogrzebu, którego koszty rzeczywiście poniósł.

Sąd pominął również wydruki zdjęć z portalu F. (k. 199-201). Należy wskazać, iż uczestnik przyznał, że po śmierci spadkodawcy podróżował za granicę. Jednocześnie same te zdjęcia nie mają znaczenia dla przedmiotu niniejszego postępowania tj. podziału majątku i działu spadku.

Do akt sprawy załączono wyciąg z rachunku bankowego spadkodawcy w (...) Bank SA (k. 181), jednak na jego podstawie nie ustalono, aby na dzień otwarcia spadku na rachunku znajdowały się środki pieniężne. Z zestawienia operacji na rachunku nie wynika też, aby czynione były darowizny na rzecz uczestników z tego rachunku ponad te które ustalono na podstawie wyżej opisanych dowodów. Z pism tego Banku z dnia 17 listopada 2017r (k. 191-191v) i z dnia 30 stycznia 2018 roku (k.219) wynika, że spadkodawca oraz A. D. (1) posiadali lokaty, przy czym spadkodawca ostatnią do 28 maja 2013 roku, nie zostało jednak wykazane, aby informacje te miały znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie ponad kwestię dotyczącą sytuacji materialnej uczestnika.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Pierwotnie wniosek dotyczył podziału majątku wspólnego A. i J. małżonków D. oraz działu spadku po A. D. (1). Jednakże, w trakcie postępowania zmarła uczestniczka J. D. (1), zaś wnioskodawczyni rozszerzyła wniosek o dział spadku również po niej. W tak zarysowanym żądaniu konieczne było w pierwszej kolejności dokonanie podziału majątku dorobkowego małżonków, zaś w dalszej - działu spadku po nich. Zgodnie bowiem z utrwalonym poglądem doktryny i orzecznictwa w wypadku, gdy w skład spadku wchodził udział spadkodawcy w majątku objętym małżeńską wspólnością ustawową, do dokonania działu spadku niezbędne jest uprzednie albo jednoczesne z działem spadku, połączone w tym samym postępowaniu, przeprowadzenie podziału majątku wspólnego. Dopóki bowiem nie nastąpi rozstrzygnięcie roszczeń określonych w art. 43 k.r.i o. (wysokość udziałów w majątku wspólnym) i 45 k. r i o. (rozliczenie nakładów), nie będzie możliwe ustalenie składu i wartości majątku wspólnego, a w konsekwencji składu i wartości spadku podlegającego podziałowi (por. A. Stempniak, Postępowanie o dział spadku, Warszawa 2010, s. 158-161 oraz uchwała SN z dnia 2.03.1972 r., III CZP 100/71, postanowienie SN z dnia 21.10.1998 r., II CKU 56/98, postanowienie SN z dnia 15.12.1959 r., IV CR 872/59, postanowienie SN z dnia 9.05.2003 r., V CKN 363/01).

Żądanie wniosku w zakresie działu spadku znajduje oparcie w przepisie art. 1035 kc w związku z art. 210 kc. Stosownie do powołanej wyżej regulacji, ilekroć spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, co oznacza, że każdy ze spadkobierców może zażądać zniesienia tejże wspólności.

Zgodnie z art. 684 k.p.c. skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd. Jak wynika z art. 922 § 1 k.c., spadek stanowi ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego, które należały do niego w chwili otwarcia spadku, to jest w chwili śmierci. Dlatego stan spadku ustala się według tej chwili i tak ustalony stan spadku stanowi przedmiot działu. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 września 1974 r. (III CZP 58/74, OSNC 1975/6/90).

Zgodnie z przepisem art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, a zwłaszcza do odrębnego postępowania w sprawach wymienionych w paragrafie pierwszym tego artykułu (podział majątku, żądanie ustalenia nierównych udziałów zwrot wydatków, nakładów i innych świadczeń z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie) stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku.

W sprawie o dział spadku, Sąd z urzędu ustala skład i wartość masy spadkowej. Między chwilą otwarcia spadku a chwilą dokonania działu spadku może upłynąć znaczny okres. Czynnikiem upływu czasu oddziałuje na określenie wartości spadku, może mieć jednak wpływ również na skład spadku. Spadkobiercy mogą bowiem dokonywać różnych czynności faktycznych i prawnych względem nabytego majątku spadkowego, w wyniku czego skład tego majątku może się różnić w chwili działu spadku od składu istniejącego w chwili otwarcia spadku. O tym, że ustawodawca przewidział zmiany w składzie majątku spadkowego, świadczy treść art. 684 k.p.c., w którym stwierdzono, że sąd ustala skład spadku ulegającego podziałowi. Powyższe prowadzi zatem do wniosku, że co do zasady dział spadku powinien obejmować przedmioty, które istniały w chwili otwarcia spadku i które istnieją w chwili dokonywania działu (por. uchw. SN z 27.9.1974 r., III CZP 58/74, OSNC 1975, Nr 6, poz. 90). Sąd w toku niniejszego postępowania zobligowany był ustalić wartość składników majątku wspólnego A. i J. małżonków D. i składników spadku podlegających podziałowi. W dziale spadku (podziale majątku) na podstawie art. 1035 i n. k.c. stan spadku ustala się według otwarcia spadku (ustania

wspólności), jego zaś wartość - według cen z chwili dokonania działu (uchw. SN z 27.9.1974 r., III CZP 58/74, OSNC 1975, Nr 6, poz. 90).

Przechodząc do ustalenia składu majątku wspólnego A. i J. D. (1), zastosowanie znajdują przepisy ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2004r, Nr 162, poz. 1691), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2005 r.

Stosownie bowiem do przepisu art. 5 ust. 1 powoływanej ustawy dnia 17 czerwca 2004 roku przepisy ustawy stosuje się do stosunków w niej unormowanych, chociażby powstały przed jej wejściem w życie, chyba że przepisy ust. 2-7 stanowią inaczej. Zgodnie zaś z ust. 2, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy stosunki majątkowe małżonków podlegały wspólności ustawowej, składniki majątków istniejące w tym dniu zalicza się do majątku wspólnego albo do majątków osobistych, stosownie do przepisów ustawy. Ust. 5 pkt 3 stanowi, iż dotychczasowe przepisy stosuje się do podziału majątku wspólnego małżonków i do zwrotu wydatków i nakładów dokonanych z majątku wspólnego na majątek osobisty lub z majątku osobistego na majątek wspólny, jeżeli wspólność majątkowa małżeńska ustała przed wejściem ustawy w życie.

Jak wynika z art. 31 k.r.i o., z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Natomiast, jak wynika z art. 33 k.r.i o., do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty i prawa enumeratywnie w nim wymienione.

Małżeństwo ustaje na skutek śmierci jednego z małżonków. Zgodnie z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 46 k.r.i o., skład i wartość majątku ulegającego podziałowi między małżonkami ustala sąd.

Stan majątku wspólnego A. D. (1) i J. D. (1) dla potrzeb wzajemnych rozliczeń między nimi ustala się zatem według stanu rzeczy istniejącego w chwili ustania wspólności majątkowej – w przedmiotowej sprawie – w dniu 15 czerwca 2014 roku (śmierć A. D. (1)).

Zgodnie z domniemaniem z art. 43 § 1 k.r.i o. oraz w związku z brakiem żądania stron w zakresie ustalenia nierównych udziałów Sąd ustalił, iż udziały A. D. (1) i J. D. (1) w ich majątku dorobkowym były równe.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż w chwili śmierci A. D. (1), był on wraz z żoną J. D. (1) we wspólności ustawowej właścicielem stanowiącego odrębną własność lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...), dla którego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) wraz z prawami związanymi o wartości 120.000 zł. Był on również wraz z żoną we wspólności ustawowej małżeńskiej właścicielem jednostek uczestnictwa zgromadzonych na koncie o numerze 001- (...) w P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w W. w liczbie 482,139 o wartości aktualnej 59.963,63 zł. Sąd miał na względzie fakt, iż w chwili ustania wspólności majątkowej małżeńskiej w skład majątku wspólnego wchodziły również papiery wartościowe z rachunku (...) (na dzień realizacji wypłaty – kwota 161.471,62zł), jak również kwota 30.861,50 zł na rachunku bankowym numer (...) w banku (...) S.A. w W.. Jednakże należy mieć na uwadze, iż T. D. pobrał wskazane kwoty (łącznie 192.333,12 zł) z obu rachunków, wobec czego na dzień dokonania podziału majątku i działu spadku składniki te nie znajdują się w majątku podlegającym podziałowi w niniejszym postępowaniu. Natomiast mają one znaczenie dla rozliczeń dokonywanych między spadkobiercami, co zostanie dokładnie omówione w dalszej części uzasadnienia.

W tym miejscu należy wskazać, że nie mają znaczenia twierdzenia uczestnika odnoszące się do sposobu przeznaczenia przez niego kwot pobranych z rachunków prowadzonych na rzecz A. D. (1), tj., że w części przekazał je J. D. (1). Niezależnie od tego jak uczestnik rozporządziłby przedmiotami spadkowymi, winien mieć świadomość, że czyni to przed dokonaniem działu spadku, a co za tym idzie, że będzie zmuszony rozliczyć się z pobranych pieniędzy z

pozostałymi spadkobiercami. Jednocześnie uczestnik nie wykazał, aby uzyskał zgodę N. D. i E. W. na określone dyspozycje.

Mając powyższe na uwadze Sąd ostatecznie ustalił, iż wartość $\frac{1}{2}$ udziału spadkodawcy A. D. (1) w majątku wspólnym wynosi 186.148,37 złotych. Kwota ta stanowi $\frac{1}{2}$ łącznej kwoty 372.296,75 złotych (wartość majątku wspólnego małżonków D.), na którą złożyły się: 120.000 zł (wartość lokalu) + 59.963,63 zł (wartość jednostek uczestnictwa w (...) S.A.) + 192.333,12 zł (kwoty pobrane przez T. D. po śmierci spadkodawcy).

Do rozliczenia zostały również zgłoszone długi spadkowe, do których należy zaliczyć koszty pogrzebu A. D. (1). Jak wskazano powyżej koszty te wyniosły łącznie 5.780 zł, przy czym z uwagi na otrzymanie przez T. D. zasiłku pogrzebowego w wysokości 4.000 zł, rzeczywista kwota wydatkowana przez uczestnika wyniosła 1.780 zł. Należy wskazać, iż T. D. wskazywał na większy koszt pochówku swojego ojca, jednak wbrew ciężarowi z art. 6 k.c. nie zdołał wykazać kwoty większej niż ustalona w niniejszym postępowaniu kwota 5.780 zł. W szczególności nie przedłożył on innych rachunków, dokumentujących wskazane wydatki.

T. D. nie wykazał też, aby kwota 7526 zł stanowiła uregulowany przez niego dług spadkowy. Jak wynika z potwierdzenia zapłaty – k. 36 zobowiązanie podatkowe w takiej wysokości zostało zapłacone w dniu 30 marca 2015 roku, jednak nie wiadomo z czyich środków, w szczególności nie zostało wykazane, że to uczestnik zapłacił powyższą kwotę w własnych pieniądzy.

W niniejszej sprawie ustalono, że spadkodawca dokonywał darowizn na rzecz T. D. oraz E. W.. Dokonał on również darowizny na rzecz A. D. (2) – matki N. D. i E. W..

Zgodnie z art. 1039 § 1 k.c. jeżeli w razie dziedziczenia ustawowego dział spadku następuje między zstępnymi albo między zstępnymi i małżonkiem, spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn oraz zapisów windykacyjnych, chyba że z oświadczenia spadkodawcy lub z okoliczności wynika, że darowizna lub zapis windykacyjny zostały dokonane ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia. Stosownie zaś do art. 1042 § 1 k.c. zaliczenie na schedę spadkową przeprowadza się w ten sposób, że wartość darowizn lub zapisów windykacyjnych podlegających zaliczeniu dolicza się do spadku lub do części spadku, która ulega podziałowi między spadkobierców obowiązanych wzajemnie do zaliczenia, po czym oblicza się schedę spadkową każdego z tych spadkobierców, a następnie każdemu z nich zalicza się na poczet jego schedy wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegającej zaliczeniu. Wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili działu spadku. (art. 1042 § 2 k.c.).

Mając na uwadze wyżej przytoczone przepisy należało ustalić kwoty poszczególnych darowizn podlegających zaliczeniu. W odniesieniu do uczestnika T. D., spadkodawca wraz z żoną J. D. (1) uczynił taką darowiznę na jego rzecz do wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej z żoną A. D. (2). W związku z tym wartość darowizny 21.800 zł (niesporne) poczynionej przez A. i J. małżonków D. na rzecz T. D. i A. D. (2) należy podzielić przez 2 (z uwagi na uczynienie tej darowizny również przez J. D. (1)) oraz uzyskaną w ten sposób kwotę 10.900 zł również należy podzielić przez 2 z uwagi na uczynienie tej darowizny do majątku wspólnego T. D. i A. D. (2). Zatem wartość darowizny podlegającej zaliczeniu do działu spadku będzie wynosić 5.450 zł (wartość rzeczywistego przysporzenia dokonanego przez spadkodawcę na rzecz T. D.).

W niniejszej sprawie należy również zaliczyć część wartości darowizny uczynionej przez spadkodawcę na rzecz A. D. (2) – matki N. D.. Darowizna ta będzie zaliczona na rzecz schedy spadkowej wnioskodawczyni. Stosownie bowiem do art. 1041 k.c. dalszy zstępny spadkodawcy obowiązany jest do zaliczenia na schedę spadkową darowizny oraz zapisu windykacyjnego dokonanych przez spadkodawcę na rzecz jego wstępnego. Sąd podziela przy tym stanowisko wyrażone w doktrynie, że przepis ten znajduje również zastosowanie w sytuacji, w której spadkodawca uczynił darowiznę lub zapis windykacyjny na rzecz swojej synowej albo zięcia, a do dziedziczenia z ustawy dochodzą dzieci syna i synowej albo córki i zięcia oraz inni zstępni spadkodawcy lub jego małżonek. Przepis ten stanowi wszakże o obowiązku zaliczenia na schedę spadkową „dalszego zstępnego spadkodawcy”, darowizn lub zapisów windykacyjnych uczynionych na rzecz „jego wstępnego”, nie zawężając tej ostatniej kategorii do wstępnych

spadkobiercy będących jednocześnie zstępniymi spadkodawcy (por. Komentarz do art. 1041 Kodeksu Cywilnego, red. M. Gutowski, opubl. Legalis). W niniejszej sprawie A. D. (1) dokonał darowizny 50.000 zł na rzecz A. D. (2), która jest matką wnioskodawczyni. Z treści oświadczeń podpisanych na tą okoliczność przez A. D. (2) wynika, że zamiarem spadkodawcy było uwzględnienie powyższej kwoty w przyszłych schedach spadkowych wnuczek. Jednak trzeba mieć na względzie, iż wskazana kwota pochodziła z majątku wspólnego J. i A. małżonków D., zatem należy podzielić tę kwotę przez 2. Powstała w ten sposób kwota 25.000 zł należy ponownie podzielić przez 2, ponieważ obdarowana A. D. (2) ma dwie córki, które są spadkobiercami tj. N. D. i E. D.. Zatem zaliczeniu przy dziale spadku na schedę spadkową N. D. będzie podlegać kwota 12.500 zł.

Przy badaniu zasadności zaliczenia darowizn uczynionych przez spadkodawcę na rzecz E. W. należy mieć na względzie art. 1040 k.c. Zgodnie zaś z art. 1040 k.c. jeżeli wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegających zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej, spadkobierca nie jest obowiązany do zwrotu nadwyżki. W wypadku takim nie uwzględnia się przy dziale spadku ani darowizny lub zapisu windykacyjnego, ani spadkobiercy zobowiązanego do ich zaliczenia. W niniejszej sprawie mamy właśnie do czynienia z taką sytuacją. Spadkodawca A. D. (1) uczynił bowiem na rzecz E. W. darowizny w wysokości co najmniej 100.000 zł przy czym na rzecz działu spadku i schedy spadkowej należałoby rozważyć zaliczenie kwoty 50.000 zł z uwagi na uczynienie tej darowizny z majątku wspólnego A. D. (1) i J. D. (1). Badanie przesłanek zastosowania instytucji z art. 1040 k.c. winno odbywać się przy uwzględnieniu przepisu art. 1042 k.c.

Mając na względzie regulację z art. 1042 § 1 k.c. do kwoty 186.148,37 zł (udział A. D. (1) w majątku wspólnym) należy doliczyć:

- 1) darowiznę poczynioną na rzecz T. D. w postaci części wartości samochodu - 5.450 zł ;
- 2) darowiznę poczynioną na rzecz A. D. (2) (matki N. D.), jednak obowiązana do zaliczenia będzie tutaj N. D. zgodnie z art. 1041 k.c. – w wysokości 12.500 zł;
- 3) darowiznę poczynioną na rzecz A. D. (2) (matki E. W.), jednak obowiązana do zaliczenia będzie tutaj E. W. zgodnie z art. 1041 k.c. - w wysokości 12.500 zł;
- 4) darowizny poczynione na rzecz E. W. w kwocie co najmniej 100.000 zł, przy czym na rzecz działu spadku i schedy spadkowej należałoby rozważyć zaliczenie kwoty 50.000 zł z uwagi na uczynienie tej darowizny z majątku wspólnego A. D. (1) i J. D. (1).

Przy tak zaliczonych darowiznach, wartość spadku podlegającego podziałowi wyniosłaby 266.598,37 złotych. Zatem wartość udziału E. W. 1/6 części spadku, jej scheda spadkowa miałaby wartość 44.433,06 zł. Zatem łączna wartość darowizn poczynionych przez A. D. (1) na rzecz E. W. przekracza wartość jej schedy spadkowej. Ma więc w odniesieniu do E. W. zastosowanie instytucja z art. 1040 k.c. Skutkuje to uznaniem, że E. W. nie ma obowiązku zwrotu nadwyżki ponad schedę spadkową, ale również przy dziale spadku nie uwzględnia się ani darowizn poczynionych na rzecz E. W., ani jej samej jako spadkobiercy zobowiązanego do zaliczenia darowizny.

W takiej sytuacji, zdaniem Sądu, przy dziale spadku konieczne jest zwiększenie udziałów pozostałych spadkobierców tj. T. D. i N. D. proporcjonalnie do ich udziałów. Dlatego do już istniejących udziałów spadkobierców należy doliczyć udział E. W. proporcjonalnie do ich udziałów w spadku, w odniesieniu do T. D. będzie to 4/5 udziału E. W., w odniesieniu zaś do N. D. – 1/5 udziału uczestniczki.

Rozstrzygając zatem w przedmiocie sposobu podziału majątku wspólnego i działu spadku, sąd kierował się normą prawną z art. 46 k.r.o., zgodnie z którą w sprawach nienormowanych kodeksem rodzinnym i opiekuńczym od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei w myśl art. 1035 k.c. do wspólności majątku spadkowego oraz do jego działu stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych

(z zachowaniem przepisów tytułu VIII księgi IV k.c.), a zatem podział majątku wspólnego odbywa się na zasadach opisanych w art. 211 k.c. i art. 212 k.c.

Dokonując podziału majątku wspólnego A. D. (1) i J. D. (1), działu spadku po A. D. (1), Sąd przyznał nieruchomości lokalową w Ł. przy ul. (...) oraz jednostki uczestnictwa zgromadzone na koncie o numerze 001- (...) w P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W., opisane w punkcie 1 sentencji postanowienia na wyłączną własność uczestnika T. D.. Sąd zważył, iż uczestnik ma przeważający udział w spadku (4/6) po A. D. (1), a nadto w całości nabył spadek po J. D. (1). Jednocześnie lokal spadkowy znajduje się w posiadaniu uczestnika, zajmuje go jego córka. Sąd dokonując przedmiotowego działu brał pod uwagę również okoliczność iż kwota spłaty udziału wnioskodawczyni będzie niewielka w porównaniu z tą, którą musiałaby uiścić wnioskodawczyni, gdyby to na jej rzecz przyznano którykolwiek ze składników.

Odnosząc się zaś do poszczególnych rozliczeń, zgodnie z art. 1042 k.c., Sąd ustalił, że dla potrzeb działu spadku należy zaliczyć kwotę 5.450 zł (z tytułu darowizny samochodu na rzecz T. D.), kwotę 12.500 zł (darowizna na rzecz A. D. (2) – matki wnioskodawczyni) oraz kwotę 186.148,37 zł (1/2 udziału A. D. (1) w majątku wspólnym z J. D. (1)). Daje to kwotę 204.098,37 zł. W tak ustalonym majątku udział T. D. 2/3 ma wartość 136.065,58 zł, jednak należy do tego doliczyć 4/5 wartości udziału E. W.. Udział E. W. wyniósłby 34.016,39 zł (204.098,37 zł : 6). 4/5 tego udziału wynosi zaś 27.213,12 zł. Zatem łączna kwota przypadająca T. D. ze spadku (scheda) wynosi 163.278,70 zł. T. D. otrzymał z majątku spadkowego łączną kwotę 191.598,37 zł (na co składają się: wartość spadku po A. D. (1) – 186.148,37 zł oraz wartość darowizny z tytułu samochodu – 5.450 zł) Zatem różnica między faktycznie uzyskaną przez spadkobiercę kwotą 191.598,37 zł a wartością udziału w majątku podlegającym podziałowi wynosi 28.319,67 zł. Uwzględniając, iż T. D. poniósł koszt pogrzebu w wysokości 1.780 zł oraz konieczność partycypacji w tym koszcie N. D. w 1/6 tj. 296,67 zł, do zasądzenia na rzecz wnioskodawczyni pozostaje kwota 28.023 zł (28.319,67 zł – 296,67 zł).

Udział 1/6 N. D. w majątku spadkowym ma wartość 34.016,39 zł (204.098,37 zł : 6). Należy do tego doliczyć 1/5 udziału, który przypadłby E. W. (34.016,39 zł : 5 = 6.803,28 zł). Zatem wartość udziału w majątku podlegającym działowi wynosi łącznie 40.819,67 zł (-12.500zł i – 296,67zł = 28.023zł).

Z tych też względów w punkcie 4. postanowienia zasądzono od T. D. na rzecz N. D. tytułem spłaty kwotę 28.023 zł płatną w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności.

Stosownie do art. 212§3 k.c. i art.688 k.p.c., jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, Sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia.

Przepis ten, który z mocy art. 1035 k.c. ma zastosowanie również do działu spadku wkłada na Sąd obowiązek dokonania z urzędu oznaczenia w postępowaniu o dział spadku terminu i sposobu uiszczenia dopłat lub spłat, przy czym przepis ten wiąże początkowy termin, od którego przysługują uprawnionemu spadkobiercy odsetki, z terminem uiszczenia dopłaty lub spłaty. Z przepisów art. 618 oraz art. 684, 685 i 688 k.p.c. wynika, że tak w postępowaniu o zniesienie współwłasności jak i w postępowaniu o dział spadku chodzi o załatwienie całokształtu stosunków, jakie powstały między współwłaścicielami lub spadkobiercami. W zakresie uregulowania tych stosunków jednym z podstawowych elementów jest oznaczenie wysokości spłaty lub dopłaty, terminu i sposobu ich uiszczenia oraz oznaczenie wysokości odsetek. Rozstrzygnięcie w tym zakresie należy do integralnych składników każdego postanowienia o zniesieniu współwłasności lub o dział spadku. (zob. uchwała SN z 25.06.1971 r, sygn. III CZP 34/71, opublikowana w OSNCP 1972/4/62) Zdaniem Sądu sytuacja majątkowa uczestnika, pozwala mu na dokonanie jednorazowej spłaty na rzecz wnioskodawczyni, przy czym odroczenie tej jednorazowej spłaty o 7 dni od prawomocności postanowienia uzasadnione było koniecznością technicznego przygotowania się na wypłatę zgromadzonych przez uczestnika środków. Sąd wziął przy tym przede wszystkim pod uwagę fakt, iż T. D. ma oszczędności, a także, że zostały mu w niniejszym postępowaniu przyznane jednostki uczestnictwa w funduszu (...) S.A. w W., z których to uczestnik będzie mógł wypłacić kwotę potrzebną na spłatę wnioskodawczyni. Sąd wziął przy tym również pod uwagę okres w

jakim niniejsze postępowanie się toczyło i możliwość finansowego przygotowania się przez uczestnika do konieczności dokonania spłaty.

Wnioskodawczyni wniosła również o dokonanie działu spadku po J. D. (1). Jednak należy zauważyć, że spadek po niej nabył w całości uczestnik T. D.. Zgodnie zaś z art. 1035 k.c. jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów niniejszego tytułu (tytułu VIII). W związku z faktem, że spadkobierca po J. D. (1) jest tylko jeden, niezasadny jest wniosek N. D. o dział spadku po J. D. (1). Z tych względów wniosek ten oddalono w punkcie 5. postanowienia.

Co do wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa – wyniosły one łącznie 130 zł za uzyskanie informacji z instytucji finansowych.

Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 623 j.t. ze zmianami) obciążył wskazanymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi po połowie (po 65 zł) wnioskodawczynię i uczestnika T. D.. Należy przy tym zauważyć, że tylko wnioskodawczyni i uczestnik byli w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania i właśnie oni zgłaszali wnioski dowodowe generujące koszty. Natomiast E. W. z uwagi na otrzymanie od spadkodawcy darowizny przekraczającej wartość jej schedy spadkowej, nie odniosła z przedmiotu niniejszego postępowania żadnej korzyści.

Zgodnie z art. 108 k.p.c. w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie sądowe sąd ma obowiązek orzec o tym, kto ponosi koszty postępowania. Zasady ponoszenia kosztów postępowania w procesie różnią się od zasad ponoszenia kosztów postępowania w postępowaniu nieprocesowym. W postępowaniu nieprocesowym, co do zasady, każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.), o czym orzeczono w pkt 8. postanowienia.